

Handläggare
Arianna Scarpellini
Telefon: 08-50828760**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2026-09-29, p. 13

Trädpolicy för Stockholms stad

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2025/709

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Sammanfattning

Miljöförvaltningen ser positivt på att staden har tagit fram en trädpolicy som ligger i linje med miljömålen och omfattar samtliga träd i staden. Förvaltningen anser dock att budgetuppdragets huvudfokus, klimatanpassning, kolsänkor och biologisk mångfald, behöver lyftas tydligare och mer konsekvent i dokumentet. Vidare anser förvaltningen att policyn behöver förtydligas avseende hur kompensation vid exploatering av grönområden ska hanteras. Den kommande stadsövergripande trädatabasen välkomnas som ett viktigt verktyg för systematisk årlig uppföljning. För att policyn ska leda till konkreta åtgärder föreslår förvaltningen att ett dokument som beskriver genomförandet av trädpolicyn tas fram. Avslutningsvis understryker förvaltningen behovet av långsiktig finansiering och enhetliga standarder för både inventering och värdering av träden. För att uppföljningen ska lyckas behövs även tydliga rutiner gällande rapportering till den nya databasen.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2025 fick kommunstyrelsen följande uppdrag: *Kommunstyrelsen ska i samarbete med berörda nämnder ta fram en ny trädpolicy utifrån målen i miljöprogrammet med fokus på klimatanpassning, kolsänkor och den biologiska mångfalden.*

Trädpolicy för Stockholms stad är ett vägledande och stadsövergripande styrdokument vilket ska vara till stöd för varje nämnd, bolag, entreprenör eller annan aktör som hanterar Stockholms träd och trädfrågor.

Policyn gäller samtliga träd som staden har rådighet över, både inom och utom stadens geografiska gräns. Träd på privat mark omfattas inte av policyn. I beräkning av stadens krontäckningsgrad, ekologiska samband och spridningsnätverk ingår dock alla träd.

Trädpolicyn ger inriktning och ledning för hur trädens värden ska beaktas i alltifrån den långsiktiga förvaltningen till stadsplanering och utveckling. Med utgångspunkt i trädens värden för biologisk mångfald, människors behov och stadens karaktär vägleder policyn utvecklingen av stadens trädmiljöer. Policyn stärker trädens plats i staden och tydliggör förutsättningarna för nämndernas och bolagens arbete med träd. Policyn ökar också förståelsen för trädens betydelse hos allmänheten och övriga aktörer i staden. Trädpolicyn utgör ingen handbok för artval eller andra detaljerade, praktiska instruktioner gällande skötsel, växtval eller trädvård.

Policyn presenterar övergripande principer och vägledningar i syfte att skapa en gemensam grundsyn och förutsättningar för medvetna beslut och tydliga prioriteringar. Policyn innehåller inte färdiga avvägningar utan tillhandahåller stöd och ledning för att synliggöra konsekvenser, potentialer och eventuella konflikter.

Uppföljningen av policyn föreslås ske inom ramen för miljöprogrammets årliga uppföljning och genom stadens miljöövervakning. För en ändamålsenlig uppföljning av arbetet behövs, enligt policyn, tillgång till årlig statistik över bland annat nedtagning och orsaken till det, nyplantering och hur många av de nyplanterade träden som överlever. För stadens gatuträd och många av träden i parkmark förs sådana uppgifter i en databas. Trafikkontoret har fått medel för att ta fram en stadsövergripande trädatabas. Trädkronemätningar behöver också utföras med jämna mellanrum för att kunna följa utvecklingen av krontäckningsgraden i hela staden och i områden som riskerar att drabbas av värmeeffekter.

I trädpolicyn identifieras två övergripande principer för Stockholms träd; *”Bevara, vårda och förstärka”* och *”Rätt träd på rätt plats – med rätt funktion”*. Den första principen innebär att i största möjliga utsträckning bevara och vårda befintliga träd och sammanhängande trädmiljöer i den byggda staden. Detta kräver en god förvaltning och goda växtvillkor för befintliga träd. Den andra principen syftar till att förutsättningarna på platsen, funktion och behov ska ingå i bedömningen vid planering och plantering av nya träd. I bedömning av platsens funktion och behov ingår gestaltning och sociala värden,

kulturella och biologiska värden samt klimatanpassning och miljönyttor.

Policyn avslutas med en redovisning av trädens värden och funktioner. Dessa delas upp i nedanstående kategorier där varje kategori omfattar ett flertal riktlinjer för planering och vård för:

- gestaltning och främjande av sociala värden,
- kulturhistoriskt viktiga trädmiljöer,
- biologiskt viktiga trädmiljöer och
- klimatanpassning och miljönytta.

Policyn anger att bedömningar baserade på kunskap om trädens olika värden är en förutsättning både i förvaltandet och utvecklandet av stadens trädbestånd. Till policyn har promemorian ”Analys av befintlig krontäckningsgrad och skattning av åtgärder inom behovsområden” bilagts. Analyserna i bilagan ligger till grund för delar av arbetet och ställningstagandena som presenteras i policyn.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat trädpolicy för Stockholms stad till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast den 30 september 2026.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen anser att det är positivt att staden arbetar för att hitta en gemensam inriktning, i linje med stadens miljömål, för att långsiktigt ta tillvara Stockholms träds värden. Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslaget till policy med de synpunkter och ändringsförslag som lämnas nedan.

Generellt ger policydokumentet tydlig vägledning kring hur trädens värden ska beaktas både i förvaltning och utveckling av stadens trädbestånd. Den lyfter även allmänt vilka möjligheter och utmaningar som finns i att arbeta med träd i en storstadsmiljö. Det är även positivt att policyn omfattar alla träd i staden och inte bara park- och gatuträd.

Enligt budgetuppdraget skulle policyn tas fram med särskilt fokus på klimatanpassning, kolsänkor och den biologiska mångfalden. Förvaltningen anser att de initialt utpekade fokusområdena bör lyftas tydligare i policydokumentet. Detta kan med fördel göras genom att konsekvent skriva dem först och i den ordning som de är utpekade i budgetuppdraget, exempelvis i kapitlet ”Trädens värden och funktioner”. I avsnittet ”Klimatanpassning och miljönytta” (sid 28) bör även samverkan mellan träd, jord och mikroliv i marken framgå kopplat till funktionen för kolsänkor så att det inte kan

tolkas som det bara är träden i sig som skapar förutsättningar för kolsänkor.

I avsnittet om biologisk mångfald (sid 26-27) föreslår förvaltningen att det förtydligas att gynnande av äldre träd med hög kontinuitet kan innebära att yngre träd intill dessa behöver gallras av naturvårdsskäl.

Det är positivt att tredje punkten under trädmålet fastställer att ianspråktagande i grönområden i samband med exploatering alltid ska kompenseras i närområdet med ekologiska värden och funktioner av minst motsvarande nivå samt planeras i nära samarbete med den nämnd som kommer att ansvara för driften.

Då kompensation vid exploatering av grönområden ingår i trädmålet på sid 6, föreslås följande mening på sid 19 strykas: "Träd i exploateringsprojekt omfattas inte av Stockholms trädmål." alternativt förtydliga vad som avses. Nuvarande formuleringar riskerar att skapa otydligheter kring vad som gäller.

Nämnden bedömer att den stadsövergripande träd databasen som är under utveckling och som nämns på sid 7 mycket väl kan fungera som en form av verktyg för "trädbokslut" då data om fällda, flyttade, ersatta och nyplanterade träd redovisas. Nämnden ser att detta är viktiga data som kompletterar miljöövervakningen och som skulle kunna ligga till grund för miljöprogrammets årliga uppföljning.

Stadens skyddade områden spelar en mycket viktig roll i den blågröna infrastrukturen genom att bidra med en rad viktiga ekosystemtjänster, men de nämns inte uttryckligen i dokumentet. Förvaltningen föreslår att ett kort stycke läggs till där vikten av att stadens naturreservat, kulturresevat och biotopskyddsområden sköts i enlighet med respektive skötselplaner understryks. Förslagsvis görs kompletteringen i kapitlet "Naturvård" på sida 17.

Förvaltningen anser slutligen att det skulle underlätta det framtida arbetet med träd i staden om policyn tydligare anger förslag på hur det fortsatta arbetet bör se ut. Då policyn beskriver generella riktlinjer och förhållningssätt föreslår förvaltningen att ett dokument med arbetssätt och rutiner som beskriver hur staden praktiskt ska arbeta för att uppfylla policyn tas fram.

För att skapa förutsättningar för att trädpolicyn kan omsättas i praktiken, dess intentioner efterlevs och en systematisk uppföljning möjliggörs, föreslås följande punkter preciseras i det fortsatta implementeringsarbetet:

- **Långsiktig finansiering och strategisk planering:** Det behövs en långsiktig finansiering och strategisk planering för stadens arbete med träd. Detta för att på sikt kunna öka

krontäckningsgraden, för att t.ex. förstärka stadens resiliens mot värmebölja genom skapande av svalkande stråk.

- **Inventeringsmetodik:** Det krävs tydlighet kring vilken/vilka standarder och metoder som ska tillämpas vid trädinventeringar. I dagsläget används olika standarder där vissa i högre grad är anpassade för urbana miljöer och gatuträd, medan andra har ett tydligare fokus på naturvärden och ekologi. Ett stadsövergripande tillvägagångssätt behöver etableras så att de inventeringar som utförs svarar mot policyns principer och målsättningar.
- **Säkerställande av värderingsmetod:** Valet av värderingsmetod är avgörande för hur hantering av träd kommer ske i praktiken, då olika värderingsmetoder lyfter och viktar värden och parametrar på olika sätt. Det är därför nödvändigt att fastställa en metodik som fullt ut kan identifiera samtliga av de värden som policyn avser att hantera.
- **Rutiner för rapportering till träd databasen:** För att få ett dataunderlag som kan användas för uppföljning behöver tydliga riktlinjer för inrapportering till den stadsövergripande träd databasen utarbetas. Det finns även ett behov av att säkerställa att träd databasen innehåller den information som behövs för att tillgodose olika förvaltningarnas behov och uppfylla policyns intentioner.

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Maria Svanholm
Avdelningschef
Miljöförvaltningen

Bilagor

Bilaga 1. Trädpolicy för Stockholms stad

Bilaga 2. PM – Analys av befintlig krontäckningsgrad och skattning av åtgärder inom behovsområden